

עטרת תפארת

במחיצת רבינו הגדול מרן בעל אילת השחר צוקללה"ה
טור שבעי מהחברות הגרמ"י שניידר שליט"א

פרשת

בהעלותך

◆◆◆

שנת

תשפ"א

◆◆◆

גליון 104

עולם חסד יבנה

ובתוכו מאות זבובים, רובם מתים, וכמה עשרות עדיין מעופפים בתוכו.

ושאלתיו מאי האי? ואמר לי שזוהי מלכות זבובים, שהזבובים נמשכים מחמת ריח חזק שיש בבקבוק משמרים וכדו' שהניח שם, ואחרי שהם נכנסים, אינם יודעים האיך לצאת.

שאלתי, למה הזבובים הכלואים בפנים, לא מודיעים לזבובים שעומדים להיכנס לבקבוק, שלא יכנסו? חייך היהודי היקר ואומר זה זבובים...

ואז נתעורר בליבי מאמר רבי חיים וולוז'ניר הנ"ל, שהאדם כולו נברא רק להועיל לאחרים, בדיוק הפוך מהזבוב, שאינו חושב על השני כלל.

מה הוא רחוק..

וכעת נביא את דברי קדשו של רבנו בענין: הנה כל הבריאה כולה חסד, כמ"ש "עולם חסד יבנה", ואחז"ל התורה תחילתה גמילות חסדים וסופה גמילות חסדים, כי הקב"ה אין לו צורך בשום דבר, וברא הכל רק להטיב!

והקב"ה רוצה שגם בני האדם ילכו בדרכיו, מה הוא רחום אף אתה רחום וכו', כל המדות שיש לו להקב"ה צריך ללכת בהם, הידבק במדותיו של הקב"ה, ומה הם מדותיו - חסד ורחמים, רחום וחנון, אלו הם מדותיו של הקב"ה.

רק להועיל לאחרני

ובהקדמה לנפש החיים מבנו הג"ר יצחק זצ"ל כתב בשם אביו הגר"ח זצ"ל שזה כל האדם, "לא לעצמו נברא, רק להועיל לאחרני, כל אשר בכוחו לעשות".

וכמוכן זה לא רק בגשמיות, לעשות חסד בגשמיות, אע"פ שבדאי גם זו מדה גדולה, אבל עוד יותר הוא, לעשות חסד ברוחניות. כי תכלית האדם הרי היא לרוחניות, וא"כ מה שזה יותר לתכלית, זה חסד יותר גדול. דאם עושה עמו חסד בדבר גשמי, זה עדיין לא הכל, ועיקר החסד הוא, רוחניות.

ושניהם טובים, דאי אפשר לומר שלא יעשה חסד בגשמיות, כי בלי גשמיות האדם לא יכול להתקיים. והקב"ה הרי עושה הכל, בין חסד ברוחניות בין בגשמיות, אבל העיקר - החסד הגדול ביותר, הוא כשעושה עמו חסד ברוחניות.

אלמדה פושעים דרכיך

בימים אלו ראיתי לשון מופלא של החרדים (בפרק ס"ח) שמדבר על שכר המשיב רבים מעוון, שאין לו קץ, ומביא דברים גדולים מאד מהזוה"ק למי שזוכה לכך.

ומסיים את הפרק כך: ואם היו יודעים בני אדם כמה זוכים בהשיב רשעים מעוון, היו הולכין אחריהם באומץ לב, ומשתדלין השתדלות גדולה - כמי שרוזף אחר החיים, וזהו מאמר דוד המלך ע"ה אלמדה פושעים דרכיך, וחטאים אליך ישובו עכ"ל.

וידוע כמה כוחות השקיע רבינו לענין זה, והי' קורא לזה - להשיב את הבן "האובד" לאבא - אבינו שבשמים.

ויש להאריך הרבה מאד מה שדיבר רבנו על גודל זכות המפעל "לב לאחים" ושאר הארגונים שעוסקים במסירות ונפלאה להשיב לב בנים על אבותם.

לא לעצמו נברא...

ובהמשך נביא בעז"ה מאמר רבנו בישיבת ירוחם לפני כ"ג שנים, בו מתייחס לנרות המנורה בפרשת השבוע, שכולם היו אל מול פני הנר האמצעי, ומבהיר בזה את היסוד הנורא שאמר מרנא רבי חיים מוולוז'ין צוק"ל שכל האדם

"לא לעצמו נברא רק להועיל לאחרני!! ובה טמון הרבה מאד המסירות למען אחרים.

וחושבני שמשפט זה היה עומד עשרים וארבע שעות מול עיניו של רבינו הק', ומזה הי' נובע כל מפעלי הענק שהקים, למען הכלל, וכן כל התייחסותו לזולת באופן מופלא.

יותר האדם מבעל חי..

אך ברשות הקוראים היקרים, הנני רוצה להביא קודם דבר מעניין שראיתי בימים אלו, שיש ללמוד מזה מוסר השכל להנ"ל.

זיכני הקב"ה לבוא השבוע למקוה שהקים יהודי יקר מאד, ביישוב חילונו! שכתוב על שלט הכניסה ליישוב "ישוב חילונו", [וכמוכן שלא הי' שם מקוה]. ואותו יהודי חזר בתשובה לפני שנים, מכח דרשה ששמע מאחד המרצים ב"ערכים", ומאז עלה ונתעלה, עד שבנה לאחרונה מקוה בחצר ביתו, במסירות נוראה, וזה לימוד לעצמו כמה גדול כוחה של דרשה אחת, היוצאת מן הלב.

אך מה שרציתי לספר, שראיתי בחצר ביתו תלוי על עץ, בקבוק פלסטיק שקוף, עם חור קטן באחת מדפנותיו,

אל מול פני המנורה

והנה בפרשת בהעלותך כתיב **אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות**, ופרש"י יאירו שבעת הנרות, ששה שעל ששת הקנים, שלשה המזרחיים פונים למול האמצעי הפתילות שבהם, וכן שלשה המערביים ראשי הפתילות למול האמצעי, ולמה - **כדי שלא יאמרו לאורה הוא צריך**, ובעצם הם דברי הגמ' בשבת (כ"ב ע"ב) ע"ש.

ולכא' האיך היתה הוי אמינא כזו, שיטעו בני אדם לחשוב שהקב"ה צריך לאורה, לנרות של שמן זית שיאירו בשבילו, **האם הוא לא רואה בחושך?** אבל כך דרשו חז"ל.

והענין בזה **דצריך להראות לאדם**, כי כל מה שעושים אינו אלא לצורך האדם, ואפי' בדבר כזה דאפשר שלא היה בזה הוה אמינא כלל, צריך להדגיש לו, **לראות, שכל מה שעושים זה רק לטובת האנשים.**

ומה התועלת כאן לבני אדם, כמשאחז"ל בשבת (כ"ב) וכי לאורה הוא צריך והלא כל ארבעים שנה שהלכו בני ישראל במדבר, לא הלכו אלא לאורו, אלא **עדות היא לבאי עולם שהשכינה שורה בישראל**. מאי עדות, אמר רב זו נר מערבי שהיה נותן בה שמן כמדת חברותיה, וממנה היה מדליק ובה היה מסיים.

נר המערבי היה דולק כל היממה, ולא כשאר הנרות שהיו דולקים רק בלילה, ולפעמים גם קצת ביום, וזה היה **נס שהיו כולם רואים שהקב"ה עושה שתשרה שכינה**. וזה היה רק עד דורו של שמעון הצדיק כמו שפירש רש"י, ואח"כ היתה באמת דרגה פחות של שכינה, שלא ראו כבר את הנס הזה, שיהיה נר המערבי דולק כ"ד שעות.

וכי לאורה הוא צריך

ומה שהיה הוה אמינא, דלאורה הוא צריך, שהרי **הקב"ה בודאי אינו צריך את זה**, אמנם לבני אדם, הכהנים שבמקדש זה היה מועיל, דבהיכל הרי לא היו חלונות ולא אור אחר, ושרר שם חושך, ורק שבעת הנרות הללו האירו, והיה הוה אמינא שהאור הוא בשביל זה, לכן בא הפסוק ואמר אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות להורות שלא נעשה כדי להאיר כלל, ע"י שהיו כל הפתילות פונים לאמצעי.

והסימן בזה שלא נעשה להאיר לבני אדם, כי כל אחד היה פונה לאמצעי, **להראות שאינו עושה מחמת עצמו, אלא בשביל שהאמצעי יאיר, והוא יהיה המרכז להאיר, דהיינו לתת אור לשני.**

המשכן דוגמא לעולם

המשכן היה **הכל דוגמא של כל הבריאה כולה**, כפי השיעור קומה, כמו שנקרא בספרים, וכל המעשים שהיו במשכן, היו דוגמא כמו מעשה בראשית. ולכן בצלאל שהיה צריך לעשות את המשכן, יודע היה אותיות שבהם נבראו שמים וארץ, כי צריך לדעת לעשות את המשכן כפי השיעור קומה של כל העולם, **והאדם הוא ג"כ דוגמת כל העולם ודוגמת המשכן**. ולכן כתוב ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, בתוכו לא נאמר אלא בתוכם, **בתוך לב של כל אחד ואחד.**

ונמצא שהקב"ה **עשה את הבריאה באופן זה שכל אחד יאיר לשני, לא לעצמו, אלא לעשות "שהשני יאיר"**.

ובבחינה זאת היו צריכים הנרות להיות כל אחד כלפי האמצעי, כלפי חברו! כדי להורות שאינו מתכוון לעצמו **אלא בשביל השני.**

וזה היה צריך להיות מודגש אפי' במשכן, שלכאורה לא הוסיף אור ממש, מ"מ היה שם סימן להראות שרוצה שהשני יאיר! ולכן היו כל הסימנים ללמד לאדם, כי כמו שהנרות הם בצורה זו, כך **"הלבבות" של בני אדם, יהיו בצורה זו - שאני רוצה שהשני יאיר.**

על כל צעד ושעל - חסד

וא"כ כיון שזה תכלית הבריאה **"עולם חסד יבנה"**, לכן כל הדברים שבבריאה צריך להראות על חסד, האיך הוא החסד, ועל כל צעד ושעל רואים האיך להתנהג במדת החסד, הן בהנהגת העולם, הן בהנהגת המשכן, כך גם צריך להיות הנהגת **"לב האדם"**, הכל בכיוון הזה של עשיית חסד.

העיקר - חסד רוחני

וכפי שאמרנו **דלא רק חסד גשמי, אלא גם חסד רוחני**, דהנרות לא היו משפיעים כ"כ גשמיות, דהעיקר בזה היו סודות שהיו מרמזים כנגד דברים עליונים. וגם זה היה משפיע רק ע"י שכל אחד היה מראה שרוצה להשפיע אור לשני, שהשני יאיר.

ואם זה כך, א"כ דבר גדול מאד, כל מה שעושה האדם הן בצד הרוחני, הן בצד הגשמי, שיהא הכל בכיוון כלפי השני, כמו שאומר הגר"ח זצ"ל **"האדם לא נברא לעצמו אלא להועיל לאחריו"**, דהעיקר הוא להועיל לזולתו, ולהועיל לזולתו ברוחניות, זה הדבר העיקרי מה שמועיל לזולתו....

הזכות העצומה, לעזור למקום תורה

וא"כ כמה צריך האדם לחשוב, אם הוא יכול לעשות משהו, **לעזור למקום תורה**, דאלה שבאו כדי לחזק מקום תורה, אין לשער ואין לתאר איזה זכות שיש להם.

ואם בן אדם היה יודע כמה הוא צריך לשמוח על זה שזוכה להקים מקום תורה, להקים מקום שיצא אורה, האור האמיתי זה התורה, דאין אור אחר, וכל האור שיש, זה רק משל, דהתורה היא האור.

ואנו רואים כי ברוך השם, אנשים הבינו שבאו לעזור למקום תורה, לעשות אור, לא רק לעצמו לבד, אלא להועיל לזולתו. וכמובן רק באופן שלא יזיק לו, דאם מזיק לו אינו מחוייב, אבל כשלא יזיק לו, אז איזה זכות היא!

וזה ממש התכלית מה שהקב"ה רוצה מאיתנו - לעשות חסד, להוסיף אור לא רק לעצמו, אלא **"למקום" שהמקום יגדל למקום של תורה ויראת שמים**. וזה יועיל גם לכל התושבים ולכל הסביבה, כי זה מוסיף אור על כל הסביבה....

והקב"ה יעזור באמת, דאלו שעשו את זה יזכו להרבה טוב וחסד ברוחניות, וגם שיתוספו ספסלים, שיתוספו כאלה שירצו לעשות את האור, להגדיל את האור, שיועיל לא רק לעצמו, אלא גם לאחרים, ועי"ז יתקדש המקום.

והקב"ה יעזור שיתוספו תלמידי חכמים, ונזכה בעז"ה שעי"ז נזכה לקץ הימים, ונזכה שיתקיים ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים.